

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА

Кафедра обліку і оподаткування

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК

**Програма навчальної практики для студентів спеціальності
071 «Облік і оподаткування» денної форми навчання
освітнього ступеня «Молодший бакалавр»**

Умань – 2019

УДК 657 (075.8)

ББК 65.052.2

Аніщенко Г.Ю., Мельник Л.Ю.

Бухгалтерський облік: Програма навчальної практики для студентів спеціальності 071 «Облік і оподаткування» денної форми навчання освітнього ступеня «Молодший бакалавр». Умань : УНУС, 2019. – 12 с.

Дані методичні вказівки містять програму навчальної практики та призначені для індивідуальної роботи студентів спеціальності 071 «Облік і оподаткування» освітнього рівня «Молодший бакалавр» під час проходження навчальної практики за відповідними темами дисципліни «Бухгалтерський облік».

♥ Аніщенко Г.Ю., Мельник Л.Ю., 2019

♥ УНУС, 2019

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	4
ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ	5
ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ	7
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ	9

ПЕРЕДМОВА

Види практик, періоди проведення та їх обсяги визначаються освітньо-професійною програмою підготовки фахівців освітнього ступеня «Молодший бакалавр» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 071 «Облік і оподаткування», що відображається відповідно в навчальних планах і графіках навчального процесу (табл. 1).

Таблиця 1

Види, терміни і тривалість практичної підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Молодший бакалавр» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

Назва виду навчальної практики	Рік підготовки	Семестр	Тривалість практики			Форма контролю
			тижні	години	кількість кредитів ЄКТС	
Навчальна практика з бухгалтерського обліку	I	II	1	45	1,5	залік

Календарні періоди проведення практики на кожний навчальний рік визначаються графіком навчального процесу. Практична підготовка здобувачів вищої освіти проводиться на базі кафедри обліку і оподаткування Уманського національного університету садівництва.

Методичний матеріал включає завдання для індивідуальної роботи при проходженні навчальної практики за основними темами дисципліни «Бухгалтерський облік»: документація, рахунки і подвійний запис; інвентаризація; оцінка та калькуляція; облік господарських процесів; облікові реєстри; техніка облікової реєстрації; фінансова звітність.

Особливістю індивідуальної роботи студентів при проходженні навчальної практики є те, що студенти працюють з реальними бухгалтерськими документами (первинними, зведеними, накопичувальними, реєстрами). Кожен студент виконує свій варіант завдання. За окремими темами потрібно скласти певні первинні, зведені документи, які необхідні для заповнення відповідних

регістрів. Завдання розраховані на відведену кількість часу для індивідуальної роботи студентів під контролем викладача в аудиторних умовах.

Під час навчальної практики студенти повинні набути практичні навички бухгалтерської роботи. При цьому ставиться мета, щоб студенти засвоїли основні прийоми обробки бухгалтерських документів, порядок записів на підставі первинних документів в регістрах бухгалтерського обліку при журнально-ордерній формі обліку.

Залежно від теми, яка вивчається, завдання розроблені за різними принципами, які дозволяють студентам опрацювати на практиці різні елементи методу бухгалтерського обліку. В деяких темах відпрацьовуються окремі елементи облікової роботи, наприклад, при вивченні теми «Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис» – закріплюються практичні навички щодо здійснення записів на рахунках бухгалтерського обліку; «Документація та інвентаризація» – заповнення первинних документів з різною складністю та розмаїттям додаткових реквізитів, ведення документації інвентаризаційного процесу; «Облікові регістри» – відображення операцій в облікових регістрах; за темою «Основи фінансової звітності» – складається форма 1 Баланс (Звіт про фінансовий стан).

Таким чином, програма навчальної практики містить матеріал для закріплення студентами сутності, принципів та елементів методу бухгалтерського обліку, ведення документування господарських процесів, побудови аналітичної системи обліку на підприємстві.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

з дисципліни «Бухгалтерський облік» для студентів, які навчаються за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування»

№ заняття	Тема заняття	Зміст заняття	Затрати часу, аудиторних годин	Кількість балів за результатами виконання
<i>А</i>	<i>Б</i>	<i>В</i>	<i>Г</i>	<i>Д</i>
1.	Основи організації бухгалтерського обліку	Формування робочих груп студентів у бухгалтерські служби; розподіл облікової роботи між членами групи; ознайомлення із завданням	3	10
2.	Документація як елемент методу бухгалтерського обліку	Складання первинних і зведених документів	3	10
3.	Інвентаризація як елемент методу бухгалтерського обліку	Складання інвентаризаційної документації, проведення розрахунків та узагальнення результатів інвентаризації	3	10
4.	Оцінювання і калькуляція в системі бухгалтерського обліку	Проведення розрахунків за окремими операціями з обліку: - фактичної собівартості продукції (послуг); - розподіл загальновиробничих витрат та витрат допоміжних виробництв	3	10
5.	Система рахунків і відображення в них господарських операцій	Оформлення журналу реєстрації господарських операцій. Відкриття та ведення записів на рахунках синтетичного і аналітичного обліку; складання оборотної відомості за синтетичними рахунками	6	30
6.	Облікові реєстри, техніка і форми бухгалтерського обліку	Відкриття та записи до Головної Книги, підрахунки в ній оборотів та визначення залишків на кінець звітного періоду	6	20
7.	Бухгалтерський баланс та основи фінансової звітності	Складання форм річної бухгалтерської звітності: - ф. 1 «Баланс» (Звіт про фінансовий стан); - ф. 2 «Звіт про фінансові результати» (Звіт про сукупний дохід)	6	10
8.	Підведення підсумків навчальної практики	Здача індивідуальних розрахункових робіт; підведення підсумків; виставлення успішності студентів за результатами поточного контролю	—	—
Всього			45	100

Щоденно в кінці дня навчальної практики студенти повинні здати роботу за день. Правильно виконана та своєчасно здана робота оцінюється в 10 балів. При незначних помилках, які не призводять до перекручувань облікової інформації, і мають суто механічний характер, виконане завдання оцінюється у 8-9 балів. Робота, яка виконана не повністю, оцінюється в кількості балів, адекватній ступеню готовності та повноти розрахунків від 1 до 7 балів. У випадку здачі практичної роботи із запізненням (у наступні дні практики) оцінка знижується на 2 бали. Таким чином, студент протягом навчальної практики може набрати 100 балів.

За результатами навчальної практики студентів, оцінювання їх знань та умінь проходить за кредитно-модульною системою відповідно до прийнятих критеріїв:

Оцінка національна	Оцінка ECTS	Визначення ECTS	Кількість балів з дисципліни
Відмінно	A	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90 – 100
Добре	B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89
	C	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю помилок	74-81
Задовільно	D	Задовільно – непогано, але із значною кількістю недоліків	64-73
	E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-63
Незадовільно	FX	Незадовільно – потрібно працювати перед тим, як отримати позитивну оцінку	35-59

ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

Зміст завдань за окремими темами навчальної практики та цифрові матеріали для здійснення розрахунків, а також бланки для заповнення первинної, зведеної документації наведені у робочому зошиті для виконання індивідуальної роботи навчальної практики студентами денної форми навчання спеціальності 071 «Облік і оподаткування» освітнього ступеня «Молодший бакалавр».

Завдання 1. Основи організації бухгалтерського обліку

Відповідно до кейс-завдань студенти групи формують робочі групи у бухгалтерські служби; здійснюють розподіл облікової роботи між членами групи; ознайомлюються із підприємством та умовою завдань.

Завдання 2. Документація як елемент методу бухгалтерського обліку

За наведеними господарськими операціями з постачання товарно-матеріальних цінностей заповнити форми первинного обліку:

- Рахунок-фактуру;
- Платіжне доручення;
- Накладну.

Провести обробку бухгалтерських документів з проставленням кореспонденції рахунків бухгалтерського обліку.

Завдання 3. Інвентаризація як елемент методу бухгалтерського обліку

На підставі вихідних даних про результати проведення інвентаризації скласти інвентаризаційну документацію, провести розрахунки та узагальнити результати інвентаризації.

Завдання 4. Оцінювання і калькуляція в системі бухгалтерського обліку

За результатами здійснених операцій за звітний період згрупувати виробничі (прямі та накладні) і невиробничі витрати; провести розподіл накладних витрат, здійснити оцінку продукції та визначити її фактичну собівартість; здійснити облікові процедури щодо закриття калькуляційного рахунку.

Завдання 5. Система рахунків і відображення в них господарських операцій

За наведеними господарськими операціями оформити Журнал реєстрації господарських операцій; відкрити рахунки синтетичного і аналітичного обліку, здійснити записи на них; підрахувати обороти та визначити кінцеві залишки; скласти оборотні відомості за синтетичними і аналітичними рахунками; провести звірку між даними синтетичного і аналітичного обліку.

Завдання 6. Облікові реєстри, техніка і форми бухгалтерського обліку

Відкрити та здійснити записи до Головної книги за усіма господарськими операціями, підрахунки в ній оборотів та визначення залишків на кінець звітного періоду. Здійснити звірку записів між оборотною відомістю за синтетичними рахунками та Головною книгою.

Завдання 7. Бухгалтерський баланс та основи фінансової звітності

На основі вихідних даних про залишки на рахунках бухгалтерського обліку та вивірених залишків й оборотів Головної книги за звітний період скласти форми річної бухгалтерської звітності:

- ф. 1 «Баланс» (Звіт про фінансовий стан);
- ф. 2 «Звіт про фінансові результати» (Звіт про сукупний дохід)

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

ОСНОВНА

1. Бруханський Р.Ф. Бухгалтерський облік : підручник / Р.Ф. Бруханський. – Тернопіль: ТНЕУ, 2016. – 480 с.
2. Бухгалтерський облік в Україні : Навч. посібник. За ред. Р.Л. Хом'яка. – 3-тє вид., доп. і перероб. – Львів : Національний університет «Львівська політехніка» (Інформаційно-видавничий центр «Інтелект+» Інституту післядипломної освіти), «Інтелект-Захід», 2004. – 912 с.
3. Давидюк Т.В. Бухгалтерський облік : навч. посібник / Т.В. Давидюк, О.В. Манойленко, Т.І. Ломаченко, А.В. Резніченко. – Харків, Видавничий дім «Гельветика», 2016. – 392 с.
4. Бухгалтерський облік: основи ведення і методологія [Текст] : Навчальний посібник / В.С. Уланчук, Н.І. Загребельна, Г.Ю. Аніщенко, Г.Л. Бурляй; за заг. ред. В.С. Уланчука. – Умань : Уманське комунальне видавничо-поліграфічне підприємство Черкаської обласної ради, 2015. – 520 с.
5. Бухгалтерський облік: у схемах і таблицях: навч. посібник / [Зінченко О.В., Радіонова Н.Й., Хаустова Є.Б. та ін.]; під заг. ред. М. І. Скрипник. – Київ: «Центр учбової літератури», 2017. – 340 с.
6. Гудзь Н.В. Бухгалтерський облік. 2-е вид. перероб. і доп. Навч. посіб. / Н.В. Гудзь, П.Н. Денчук, Р.В. Романів. К.: Центр учбової літератури, 2016. 424с.
7. Лень В.С. Бухгалтерський облік в Україні: Основи та практика: Навчальний посібник / В.С. Лень, В.В. Гливіченко. – К.: ЦУЛ, 2008. – 607с.
8. Орлова В.К. Основи бухгалтерського обліку: Навчальний посібник / В.К. Орлова. – К.: ЦУЛ, 2008. – 296с.
9. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку [Електронний ресурс] : наказ Міністерства фінансів України від 24.05.1995р. № 88. – Режим доступу до документу:
<http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0168-95>
10. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [Електронний ресурс] : наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999р. № 291. – Режим доступу:
<http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>
11. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні [Електронний ресурс] : Закон України від 16.07.1999 № 996–XIV. – Режим доступу:
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
12. Садовська І.Б. Бухгалтерський облік: навч. посіб. І.Б. Садовська, Т.В. Божидарнік, К.Є. Нагірська. – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 588с.
13. Скоробогатова Н.Є. Бухгалтерський облік: Навч. посіб. / Н.Є. Скоробогатова. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Видавництво «Політехніка», 2017. – 248 с.
14. Сук Л.К. Бухгалтерський облік: Навчальний посібник / Л.К. Сук, П. Л. Сук. – К.: Знання, 2005. – 471с.
15. Швець В.Є. Теорія бухгалтерського обліку: Підручник / В.Є. Швець. – К.: Знання, 2008. – 535с.

ДОДАТКОВА

1. Білоусько В.С. Теорія бухгалтерського обліку : Навчальний посібник / В.С. Білоусько, М.І. Беленкова. – К. : Кондор, 2007. – 424 с.
2. Бутинець Ф.Ф. Історія розвитку бухгалтерського обліку: Частина перша / Ф.Ф. Бутинець. – Житомир: ЖІТІ, 1998. – 928с.
3. Бутинець Ф.Ф. Історія розвитку бухгалтерського обліку: Частина друга / / Ф.Ф. Бутинець. – Житомир: ЖІТІ, 1999. – 320с.

4. Бутинець Ф.Ф. Теорія бухгалтерського обліку: Підручник для студентів вузів спеціальності 7.050106 «Облік і аудит» / Ф.Ф.Бутинець. – Житомир: ЖІТІ, 2000/ – С.530-545.
5. Грабова Н.М. Теорія бухгалтерського обліку: Підручник / За ред. М.В. Кужельного. – К.: АСК, 2007. – 266с.
6. Гольцова С.М. Бухгалтерський облік : Навчальний посібник / С.М. Гольцова, І.Й. Плікус. – Суми : Університетська книга, 2006. – 256 с.
7. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [Електронний ресурс] : наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999р. № 291. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>
8. Інструкція про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземній валютах [Електронний ресурс] : постанова Правління Національного Банку України від 12.11.2003р. № 492. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1172-03>
9. Інструкція про порядок нарахування і сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування [Електронний ресурс] : наказ Міністерства доходів і зборів України від 09.09.2013р. № 455. – Режим доступу: <http://minrd.gov.ua/zakonodavstvo/ediniy-vnesok-na-zagalnoobov'yazkove-/nakazi/62838.html>
10. Кодекс законів про працю [Електронний ресурс] : кодекс України від 10.12.1971р. № 322-VIII. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/322-08>
11. Кужельний М.В. Теорія бухгалтерського обліку : Підручник / В.М. Кужельний, В.Г. Лінник. – КНЕУ, 2001. – 334 с.
12. Лишиленко О.В. Теорія бухгалтерського обліку : Навч. посіб. / О.В. Лишиленко. – К. : Центр навч. літ., 2003. – 215 с.
13. Малюга, Н. М. Теорія бухгалтерського обліку [Текст] : зб. задач / Н.М. Малюга ; ред. Ф. Ф. Бутинець ; Житомир. інж.-технол. ін-т. – 3-е вид., переробл. та допов. – Житомир : Рута, 2000. – 448 с.
14. Методичні рекомендації з обліку біологічних активів [Електронний ресурс] : наказ Міністерства фінансів України від 29.12.2006р. № 1315. – Режим доступу: http://www.uazakon.com/documents/date_bu/pg_gwcwwr/index.htm
15. Методичні рекомендації з проведення інвентаризації, списання нестач, оприбуткування лишків та відображення цього в бухгалтерському та податковому обліку / За ред. В.М. Жука // Облік і фінанси АПК. – 2005. – № 9-10. – С. 5-54.
16. Методичні рекомендації по обліку нарахування та утримання єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування / За ред. О.В. Волошиної, Є.Ю. Попко // Облік і фінанси АПК. – 2010. – № 4. – С. 4–17.
17. Методичні рекомендації з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств [Електронний ресурс] : наказ Міністерства аграрної політики України від 18.05.2001р. № 132. – Режим доступу: http://zakon.nau.ua/doc/?doc_id=183205
18. Методичні рекомендації щодо застосування реєстрів журнально-ордерної форми обліку для сільськогосподарських підприємств [Електронний ресурс] : наказ Міністерства аграрної політики України від 04.06.2009р. № 390. – Режим доступу: <http://uapravo.net/akty/ministerstva-osnovni/akt5buom1i/>
19. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку і фінансової звітності [Електронний ресурс] : офіційний переклад. – Режим доступу: <http://pro-u4ot.info/index.php?section=browse&CatID=52>
20. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [Електронний ресурс] : наказ Міністерства фінансів України від

07.02.2013р. № 73. – Режим доступу:

<http://pro-u4ot.info/?section=browse&CatID=92&ArtID=13612>

21. Облік сільськогосподарської діяльності: навч. посіб. / В.М. Жук та ін. К.: Видавництво ТОВ „Юр-Агро-Веста”, 2007. 368с.

22. Податковий кодекс України [Електронний ресурс] : кодекс України від 02.12.2010р. № 2755-VI. – Режим доступу:

<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/stru#Stru>

23. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань [Електронний ресурс]: наказ Міністерства фінансів України від 02.09.2014 № 879. – Режим доступу:

<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14>

24. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансовій звітності», 7 «Основні засоби», 8 «Нематеріальні активи», 9 «Запаси», 10 «Дебіторська заборгованість», 11 «Зобов'язання», 12 «Фінансові інвестиції», 15 «Дохід», 16 «Витрати», 25 «Фінансовий звіт суб'єктів малого підприємництва», 26 «Виплати працівникам», 30 «Біологічні активи», 31 «Фінансові витрати» [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://pro-u4ot.info/index.php?section=browse&CatID=92>

25. Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні [Електронний ресурс] : постанова Правління Національного банку України від 29.12.2017р. № 148. – Режим доступу:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-17>

26. Про оплату праці [Електронний ресурс] : Закон України від 24.03.1995р. № 108/95-ВР. – Режим доступу:

<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80>

27. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування [Електронний ресурс] : Закон України від 08.07.2010 № 2464-VI. – Режим доступу:

<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2464-17>

28. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні [Електронний ресурс] : Закон України від 22.03.2012р. № 4618-V. – Режим доступу:

<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4618-17>

29. Стельмахук А.М. Бухгалтерський облік : Навчальний посібник. А.М. Стельмахук, П.С. Смоленюк. – К. : ЦУЛ, 2007. – 528 с.

30. Швець В.Г. Теорія бухгалтерського обліку: Підручник. – 3-те вид. перероб і доп. / В.Г. Швець. – К.: Знання, 2008. – 535 с.

31. Фінансовий та управлінський облік на сільськогосподарських підприємствах: Підручник / М.Ф. Огійчук, В.Я. Плаксієнко, М.І. Беленкова та ін. / За ред. проф. М.Ф. Огійчука. – 5-те вид., перероб. і допов. – К.: Алерта, 2009. – 1056 с.

ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ

1. <http://www.zakon.rada.gov.ua>
2. <http://www.search.ligazakon.ua>
3. <http://www.voby.com.ua>
4. <http://www.minagro.gov.ua>
5. <http://www.uapravo.net>

Навчально-методичне видання

**Аніщенко Галина Юріївна
Мельник Людмила Юріївна**

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК

**Програма навчальної практики для студентів спеціальності
071 «Облік і оподаткування» денної форми навчання
освітнього ступеня «Молодший бакалавр»**

Віддруковано з оригінал-макета

Підписано до друку __.01.2019р.

Формат 60x84/8 Папір офсет.

Ум. друк. арк. 1,21

Тираж 30. Замовлення № _____